

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 19/2013(2))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΜΕΓΑ»

Ημερομηνία Απόφασης: 17 Απριλίου, 2013

Ενώπιον: κ.κ. Ανδρέα Πετρίδη, Εκτελεστικού Προέδρου, Αρτέμη Αρτεμίου, Αντιπροέδρου, Μαίρης Κουτσελίνη, Ανδρέα Κωνσταντινίδη, Τίτου Κολώτα, Χρυσανγής Αργυρού και Σπυρούλας Χριστοδούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα την από μέρους του τηλεοπτικού οργανισμού «ΜΕΓΑ» πιθανή παράβαση του **Κανονισμού 26(ιβ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Σύμφωνα με τον πιο πάνω Κανονισμό:

26. Στις ψυχαγωγικές εκπομπές απαγορεύονται -

(ιβ) η μετάδοση εκπομπών που θίγουν την αξιοπρέπεια των δύο φύλων, φυλετικών, εθνικών*, θρησκευτικών ομάδων ή ατόμων με ειδικές ανάγκες.

* Η υπογράμμιση δική μας

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, με επιστολή της ημερομ. **1.3.2013**, έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε οποιοσδήποτε εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με την ως άνω πιθανή παράβαση, καλείσθε όπως τις υποβάλετε υποχρεωτικά

γραπτώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός σαράντα πέντε (45) ημερών, από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να επιθεωρήσετε, προς τον πιο πάνω σκοπό, το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείστε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει, εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, για να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Η διερευνώμενη παράβαση εκτίθεται πιο κάτω στο υποστοιχείο 1:

1. Στις **9.1.2013**, μεταξύ των ωρών **23:00 – 24:30**, μεταδόθηκε από τον οργανισμό το πρόγραμμα **«Anonymous»**, κατά τη διάρκεια του οποίου μεταδόθηκε λεκτικό υλικό που **θίγει την αξιοπρέπεια εθνικών ομάδων (Ρωσίδων και Ρουμάνων)**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 26(ιβ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Συγκεκριμένα φιλοξενούμενη στο εν λόγω πρόγραμμα ήταν η ηθοποιός κ. Όλγα Ποταμίτου. Στα πλαίσια συζήτησης που διεξήχθη στον τηλεθάλαμο ανάμεσα στους παρουσιαστές του προγράμματος (Χριστιάνα Αρτεμίου, Άννα Μονογιού και Χρήστο Γρηγοριάδη) και στην φιλοξενούμενη (Όλγα Ποταμίτου) για το θέμα του γάμου, αναφέρθηκαν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- Παρουσιάστρια (Χριστιάνα Αρτεμίου): «*Δηλαδή λαλείτε μας ότι με θκυό κουβέντες, ο άντρας θέλει φαί εις το πιάτο, καφέ εις το φεντζάνι...*»
- Όλγα Ποταμίτου: «*Τζιαι σεξ εις το κρεβάτι! Τζιαι μεν του αρνιέστε ποττέ σας. Διότι κυκλοφορούν τζιαι Ρωσίδες, τζιαι Ρουμάνες, τζιαι διάφορες. Άμαν σας τον αρπάζουν πόσσω, εννά τραβάτε τα μαλλιά σας όπου έσιετε. Λοιπόν! Τον άντρα σας τζιαι τα μάθκια σας!*»

Ο οργανισμός, με επιστολή του Γενικού Διευθυντή του κ. Γιώργου Χουλιάρα ημερομ. **11.4.2013** προς την Αρχή, υπέβαλε γραπτώς τις εξηγήσεις και /ή παραστάσεις και/ή θέσεις του. Αντίγραφο της επιστολής του οργανισμού επισυνάπτεται ως **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄**.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιον μας στοιχεία και περιστατικά της υπό εξέταση υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένων και των γραπτών θέσεων του οργανισμού, και κατόπιν παρακολούθησης του εν λόγω προγράμματος κρίνουμε ότι:

Στις **9.1.2013**, μεταξύ των ωρών **23:00 – 24:30**, μεταδόθηκε από τον οργανισμό το πρόγραμμα «*Anonymous*», κατά τη διάρκεια του οποίου μεταδόθηκε λεκτικό υλικό που **θίγει την αξιοπρέπεια εθνικών ομάδων (Ρωσίδων και Ρουμάνων)**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 26(ιβ)** (υποστοιχείο **1**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000). [Τα γεγονότα του υποστοιχείου 1 εκτίθενται στις σελίδες 2-3 της παρούσας απόφασης.]

Συγκεκριμένα, η ηθοποιός κ. Όλγα Ποταμίτου, η οποία ήταν φιλοξενούμενη στο εν λόγω πρόγραμμα, στα πλαίσια συζήτησης που διεξήχθη στον τηλεθάλαμο ανάμεσα στους παρουσιαστές και την ίδια για το θέμα του γάμου, ανέφερε, μεταξύ άλλων, τα εξής: «*Τζιαι σεξ εις το κρεβάτι! Τζιαι μεν του αρνιέστε ποττέ σας. Διότι κυκλοφορούν τζιαι Ρωσίδες, τζιαι Ρουμάνες, τζιαι διάφορες. Άμαν σας τον αρπάξουν πόσσω, εννά τραβάτε τα μαλλιά σας όπου έσιετε.*»

Η Αρχή κρίνει ότι το πιο πάνω σχόλιο στοχεύει σε συγκεκριμένες εθνικές ομάδες και θίγει την αξιοπρέπειά τους. Επιπλέον, η Αρχή θεωρεί ότι μέσω της μετάδοσης σχολίων όπως του πιο πάνω, οι προκαταλήψεις εις βάρος συγκεκριμένων εθνικοτήτων αναπαράγονται και διαιωνίζονται.

Αναφορικά με τους ισχυρισμούς και τις θέσεις του οργανισμού, όπως προβάλλονται στην επιστολή του Γενικού Διευθυντή του ημερομ. 11.4.2013, έχουμε να παρατηρήσουμε τα ακόλουθα:

Ως προς τη θέση του οργανισμού ότι στο πλαίσιο της σατιρικής εκπομπής “*Anonymous*”, η συγκεκριμένη συζήτηση με την ηθοποιό, κ. Όλγα Ποταμίτου δεν είχε σε καμία περίπτωση στόχο να θίξει την αξιοπρέπεια και την υπόληψη συγκεκριμένων εθνικών ομάδων (Ρωσίδων και Ρουμάνων), η Αρχή επισημαίνει ότι δεν εξετάζει τις προθέσεις / στόχους της συζήτησης. Η μετάδοση του πιο πάνω λεκτικού παρουσιάζει τις γυναίκες από τις συγκεκριμένες εθνικές ομάδες ουσιαστικά ως «αντροχωρίστρες», θίγοντας την αξιοπρέπειά τους.

Όσον αφορά στον ισχυρισμό του οργανισμού ότι η όλη προσέγγιση της ηθοποιού για το πιο πάνω θέμα ήταν λίγο ξεπερασμένη κατά τη γνώμη μας, ακόμη και αν είχε δόσεις αλήθειας, παρόλα αυτά είναι η δική της άποψη που εκφράζει δυστυχώς ή ευτυχώς μεγάλο ποσοστό της κοινωνίας μας. Επιτρέποντας σε κάποιον να μοιραστεί την άποψη του, δεν σημαίνει ότι ταυτίζεσαι με αυτή ή ότι την επικροτείς, η Αρχή διευκρινίζει ότι ακόμη και εάν ο οργανισμός δεν συμφωνεί, συμεριζεται ή ταυτίζεται με τις απόψεις της ηθοποιού, αυτό δεν τον απαλλάσσει από την ευθύνη που φέρει για τη μετάδοση, κατά τη διάρκεια προγράμματος του, προσβλητικού σχολίου το οποίο θίγει την αξιοπρέπεια εθνικών ομάδων (Ρωσίδων και Ρουμάνων).

Η Αρχή τονίζει ότι οι όποιες απόψεις, θέσεις ή σχόλια εκφράζονται κατά τη διάρκεια προγραμμάτων, είτε από τους παρουσιαστές, είτε από τους προσκεκλημένους τους, είτε από τους τηλεθεατές / ακροατές, θα πρέπει να είναι σύμφωνες με τις πρόνοιες της νομοθεσίας και να μην προσβάλλουν ή θίγουν την αξιοπρέπεια των δύο φύλων, φυλετικών, εθνικών, θρησκευτικών ομάδων ή ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι παρόλα αυτά το να λογοκρίνεις μια καταξιωμένη, αγαπητή στο κυπριακό κοινό ηθοποιό και μάλιστα σε σατιρική εκπομπή (όπου η σάτιρα ως το πιο αρχαίο είδος θεατρικής προσέγγισης δεν υπόκειται σε κανόνες λογοκρισίας ή

αυτολογοκρισίας) δεν πιστεύουμε πως είναι η λύση για την αποφυγή παρόμοιων δηλώσεων – φαινομένων, η Αρχή έχει να παρατηρήσει τα εξής:

Κατ' αρχάς δεν κρίνεται η ηθοποιός κ. Όλγα Ποταμίτου αλλά το συγκεκριμένο σχόλιό της. Περαιτέρω, η Αρχή διευκρινίζει ότι δεν προβαίνει σε λογοκρισία οιασδήποτε προγράμματος. Η λογοκρισία συνιστά τον προληπτικό έλεγχο που ασκεί μια εξουσία στα μέσα ενημέρωσης ή αλλού με σκοπό να εμποδιστεί η διάδοση πληροφοριών και ιδεών αντιθέτων με τις αρχές και τις επιδιώξεις της. Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου ασκεί έλεγχο αναφορικά με την τήρηση από τους οργανισμούς των διατάξεων της Νομοθεσίας και εξετάζει πιθανές παραβάσεις της Νομοθεσίας από τους οργανισμούς στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της. Η Αρχή δεν δύναται, με βάση τη νομοθεσία, να προβεί σε προληπτικό έλεγχο, εξ ου και η διερεύνηση οιασδήποτε προγράμματος αρχίζει μετά τη μετάδοση του.

Επιπρόσθετα, η Αρχή σημειώνει ότι τα σατιρικά προγράμματα υπόκεινται στον ίδιο έλεγχο που υπόκεινται τα υπόλοιπα ψυχαγωγικά προγράμματα. Ο **Κανονισμός 26** των προαναφερθέντων Κανονισμών, που αφορά το περιεχόμενο των ψυχαγωγικών προγραμμάτων, ρητά απαγορεύει με την παράγραφο (ιβ) τη μετάδοση εκπομπών που θίγουν την αξιοπρέπεια των δύο φύλων, φυλετικών, εθνικών, θρησκευτικών ομάδων ή ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Σε σχέση με τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι *λαμβάνοντας, λοιπόν, υπόψη τα παραπάνω θα πρέπει να σημειώσετε ότι δεν υπάρχει καμιά πρόθεση να προσβάλλουμε, να μειώσουμε, να προκαλέσουμε, να θίξουμε και να υποβαθμίσουμε καθ' οιονδήποτε τρόπο, μόνο να σατιρίσουμε τα κακώς κείμενα και να ψυχαγωγήσουμε τους τηλεθεατές μας*, η Αρχή επαναλαμβάνει ότι δεν κρίνονται οι προθέσεις του οργανισμού αλλά το αποτέλεσμα. Επιπλέον, η Αρχή υπογραμμίζει ότι η σάτιρα των κακώς κείμενων είναι ευπρόσδεκτη, δεδομένου ότι δεν θίγει, μειώνει ή προσβάλλει την αξιοπρέπεια των δύο φύλων, φυλετικών, εθνικών, θρησκευτικών ομάδων ή ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση καλεί τα κράτη μέλη της να μεριμνούν με τα ενδεδειγμένα μέσα ώστε οι οργανισμοί που υπάγονται στη δικαιοδοσία τους να μην μεταδίδουν προγράμματα τα οποία

προκαλούν ή προσβάλλουν οιοσδήποτε ομάδες, λόγω διαφορών φυλής, φύλου, θρησκείας ή εθνικότητας.

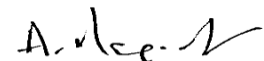
Η Αρχή δίδει ιδιαίτερη σημασία στα πιο πάνω θέματα και στην τήρηση των προνοιών της νομοθεσίας για αποφυγή προγραμμάτων ή σχολίων που μεταδίδονται μέσω τους, τα οποία ενδέχεται να θίγουν τις ευαισθησίες ή την αξιοπρέπεια των δύο φύλων, φυλετικών, εθνικών, θρησκευτικών, πολιτικών ή άλλων κοινωνικών ομάδων ή ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Ως εκ τούτου, η Αρχή καλεί τους οργανισμούς να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στην αποφυγή σχολίων, μέσω των οποίων καλλιεργούνται στερεότυπα για συγκεκριμένες εθνικές ή άλλες ομάδες.

Η Αρχή επαναλαμβάνει για ακόμη μια φορά ότι οι οργανισμοί φέρουν την ευθύνη για οιοδήποτε σχόλιο μεταδίδεται κατά τη διάρκεια των προγραμμάτων τους, ανεξαρτήτως εάν αυτό εκφράζει τις θέσεις παρουσιαστών, καλεσμένων, τηλεθεατών ή ακροατών.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχει παράβαση του **Κανονισμού 26(ιβ)** (υποστοιχείο **1**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000) και επιβάλλει στον οργανισμό την κύρωση της **σύστασης**.

Η Αρχή εφιστά την προσοχή του οργανισμού στο ότι δεν θα επιδείξει την ίδια επιείκεια σε περιπτώσεις διάπραξης παρόμοιας φύσεως παραβάσεων από τον οργανισμό στο μέλλον.

(Α. ΠΕΤΡΙΔΗΣ)

Εκτελεστικός Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

M.A.